

ISSN 2226-3209 (Print),
ISSN 2409-0506 (Online)

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

MINISTRY OF CULTURE OF UKRAINE
NATIONAL ACADEMY OF MANAGERIAL STAFF OF CULTURE AND ARTS

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОЇ

АКАДЕМІЇ

КЕРІВНИХ

КАДРІВ

КУЛЬТУРИ

І МИСТЕЦТВ

NATIONAL
ACADEMY OF
MANAGERIAL
STAFF OF
CULTURE
AND ARTS

HERALD

Щоквартальний науковий журнал
Quarterly Journal

2'2018

Київ – 2018

УДК 050:(008+7)

Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв :
наук. журнал. – К. : Міленіум, 2018. – № 2. – 362 с.

У щоквартальнику Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв висвітлюються актуальні питання мистецтвознавства та культурології.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, усіх, хто прагне отримати ґрунтовні знання теоретичного і прикладного характеру.

Редакційна колегія

Шульгіна В.Д., д.мист., професор (*головний редактор*); **Литвин С.Х.**, д.і.н., професор (*заст. головного редактора*); **Вільчинська І.Ю.**, д.політ.н., професор (*відповідальний секретар*); **Більченко Є.В.**, д.культ., доцент; **Бітасєв В.А.**, д.філос.н., професор, член-кор. НАМ України; **Богущий Ю.П.**, д.філос., професор, академік НАМ України; **Волков С.М.**, д.культ., професор; **Герчанівська П.Е.**, д.культ., професор; **Езкуерро А.**, д.філос. (Іспанія); **Жукова Н.А.**, д.культ., доцент; **Каппелліні В.**, д.філос., професор (Італія); **Каталінік В.**, д. філос. (Хорватія); **Кайл К.**, д.філос. (Німеччина); **Кияновська Л.О.**, д.мист., професор; **Кнаут М.**, д.філос., професор (Німеччина); **Личковах В.А.**, д.філос.наук, професор; **Льоос Х.**, д.філос., професор (Німеччина); **Пастерняк В.**, д. габілітований, професор (Польща); **Петрова І.В.**, д.культ., професор; **Ростіролла Д.**, д.філос. (Італія); **Роценко О.Г.**, д.мист., професор; **Самойленко О.І.**, д.мист., професор; **Сапенко Р.**, д-р габілітований, професор (Польща); **Станіславська К.І.**, д.мист., професор; **Тахіаос Антоніос Еміліос Н.**, д.і.н., професор, член-кор. Афіньської академії наук з літератури та мистецтва (Греція); **Хемслі Д.**, д.філос. (Великобританія); **Чернець В.Г.**, д.філос., професор; **Шванднер Г.**, д.філос., професор (Німеччина); **Штанке Г.**, д.філос., професор (Німеччина).

Статті, подані до редакції журналу, рецензуються членами редакційної колегії

Затверджено:

*Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.10.2015, № 1021
як фахове видання з культурології та мистецтвознавства*

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. № 1151 є фаховим виданням зі спеціальностей: *культурологія; аудіовізуальне мистецтво та виробництво; образотворче мистецтво; декоративне мистецтво, реставрація; хореографія; музичне мистецтво; сценічне мистецтво*

Науковий журнал "Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв" індексується в міжнародних наукометричних базах даних: **Web of Science (Emerging Sources Citation Index); EBSCO; International Impact Factor Services; Research Bible; Science Index (PIHЦ); Open Academic Journals Index; CiteFactor; Polish Scholarly Bibliography; Google Scholar; BASE; InnoSpace; Scientific Indexing Services; Journals Impact Factor; InfoBase Index; Directory of Open Access Scholarly Resources; CEEOL (Central and Eastern European Online Library); Index Copernicus**

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
(протокол № 8 від 24 квітня 2018 р.)

За точність викладених фактів та коректність цитування відповідальність несе автор

Свідоцтво КВ № 19938-9738ПР від 17.05.2013 р.

© Національна академія керівних кадрів
культури і мистецтв, 2018

© Видавництво "Міленіум", 2018

Ковальов Євген Аркадійович
кандидат історичних наук,
доцент кафедри історії України
Київського університету ім. Бориса Грінченка
y.kovalov@kubg.edu.ua;
Іванюк Олег Леонідович
кандидат історичних наук,
доцент кафедри історії України
Київського університету ім. Бориса Грінченка
o.ivaniuk@kubg.edu.ua

ФОРТИФІКАЦІЙНІ ПАМ'ЯТКИ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ТРЕНДИ (ранній Новий час та ХІХ ст.)

Мета дослідження полягає у з'ясуванні культурної значущості міських фортифікаційних споруд. **Методологія дослідження** включає використання загальних логічних методів наукового пізнання: аналізу, синтезу, аналогії, а також спеціальних історичних дослідницьких методів: генетичного, що застосовувався для виявлення причинно-наслідкових зв'язків між подіями та явищами, порівняльного – для з'ясування загального та особливого в історичних процесах; важливим методологічним принципом дослідження є культурна контекстуалізація фортифікаційних пам'яток, себто ставлення до них як до складника міського культурного ландшафту. **Наукова новизна.** Продемонстровано, як міські фортифікаційні споруди поступово внаслідок складної взаємодії політичних, соціальних та економічних процесів перетворилися на частину історичної спадщини, варту збереження і дослідження. **Висновок.** Досліджена значущість фортифікаційних споруд у містобудівних практиках у Європі, переважно на прикладі Франції, впродовж раннього Нового часу (ХVІІ–ХVІІІ ст.) та ХІХ ст. у соціокультурному контексті. У зв'язку з утвердженням в європейських державах абсолютистських режимів та пришвидшенням темпів урбанізації поширилася концепція "відкритого міста", звільненого від укріплень. Однак під впливом романтизму в ХІХ ст. пам'ятки оборонного зодчества були оцінені як важлива частина історико-культурної спадщини, а зарозом почалася розробка методології та практичних засобів їх дослідження, консервації та реставрації.

Ключові слова: фортифікаційні споруди, консервація, реставрація, охорона історико-культурної спадщини.

Ковалев Евгений Аркадьевич, кандидат исторических наук, доцент кафедры истории Украины Киевского университета им. Бориса Гринченко; Иванюк Олег Леонидович, кандидат исторических наук, доцент кафедры истории Украины Киевского университета им. Бориса Гринченко.

Фортификационные памятники в социокультурном контексте: европейские тренды (раннее Новое время и ХІХ в.).

Цель исследования заключается в выяснении культурной значимости городских фортификационных сооружений. **Методология исследования** включает использование общих логических методов научного познания: анализа, синтеза, аналогии, а также специальных исторических исследовательских методов: генетического, применявшегося для выявления причинно-следственных связей между событиями и явлениями, сравнительного – для выяснения общего и особенного в исторических процессах; важным методологическим принципом исследования является культурная контекстуализация фортификационных памятников, то есть отношение к ним как к части городского культурного ландшафта. **Научная новизна.** В статье продемонстрировано, как городские фортификационные сооружения постепенно вследствие сложного взаимодействия политических, социальных и экономических процессов превратились в часть исторического наследия, достойную сохранения и изучения. **Вывод.** Исследовано значение фортификационных сооружений в градостроительных практиках в Европе, преимущественно на примере Франции в течение раннего Нового времени (ХVІІ–ХVІІІ вв.) и ХІХ в. в социокультурном контексте. В связи с утверждением в западноевропейских государствах абсолютистских режимов и ускорением темпов урбанизации распространилась концепция "открытого города", освобожденного от укреплений. Однако под влиянием романтизма в ХІХ в. памятники оборонного зодчества были оценены как важная часть историко-культурного наследия, а вместе с тем началась разработка методологии и практических средств их исследования, консервации и реставрации.

Ключевые слова: фортификационные сооружения, консервація, реставрація, охрана историко-культурного наследия.

Kovalov Yevhen, PhD, Borys Grinchenko Kyiv University, Faculty of History and Philosophy, Chair of Ukrainian History, Docent; Ivaniuk Oleh, PhD, Borys Grinchenko Kyiv University, Faculty of History and Philosophy, Chair of Ukrainian History, Docent

Fortification monuments in the socio-cultural context: European trends (early modern times and the 19th century)

The **purpose of the article** is to identify the cultural significance of urban fortification structures. The **methodology** of the study includes the use of general logical methods of scientific knowledge: analysis, synthesis, analogy, as well as particular historical research methods: genetic, used to identify the causes and consequences of events, and comparative – to clarify the general and specific in historical processes; In addition, an essential methodological principle of research is the cultural contextualization of fortification monuments, which means treating them as part of the urban cultural landscape. **Scientific novelty.** The article shows how the urban fortification structures

gradually, due to the complex interaction of political, social and economic processes, have become a part of the historical heritage worthy of preservation and study. **Conclusions.** The article reveals the importance of fortification structures in urban planning practices in Europe, mainly in the case of France, during the early modern times (XVII–XVIII centuries) and XIX century, in a socio-cultural context. It is shown that in connection with the assertion of absolutist regimes in European states and the growing scale of urbanization, the concept of "open city", freed from fortifications, has spread. However, under the influence of romanticism in Europe in the XIX century fortification monuments were assessed as an essential part of the historical, cultural heritage. A particular methodology was created for the research, conservation, and restoration of such monuments.

Key words: fortifications, conservation, restoration, protection of historical and cultural monuments.

Актуальність теми дослідження. Пам'ятки військової історії, до яких належать міські фортифікаційні споруди, є цінним складником культурної спадщини та важливими науковими дослідницькими об'єктами. Поглибленого студювання потребують передумови включення цих пам'яток до наукового дискурсу. Необхідно докладніше проаналізувати ідеологічні, політичні та соціальні чинники, завдяки яким фортифікаційні споруди були осмислені як культурні пам'ятки, варті збереження, вивчення та популяризації. Цю проблематику треба досліджувати у якнайширшому контексті розвитку історичної науки з її археологічною, а згодом і пам'ятокознавчою галузями, а також враховуючи "політику пам'яті", в якій військово-історичні пам'ятки, включно з фортифікаційними спорудами, почали відігравати доволі значну роль, ставши вельми важливими "місцями пам'яті", себто об'єктами, які мають символічне значення для репрезентації минулого в певній системі ідеологічних координат.

Стан наукової розробки проблеми. Тема, обрана для дослідження у цій статті, має комплексний, міждисциплінарний характер, перебуваючи на перетині археології, військової історії, історичної локалістики, історії архітектури. Вона є дотичною до соціальної історії та культурної антропології.

Фортифікаційні споруди як важливий складник європейської та всесвітньої історико-культурної спадщини вже доволі тривалий час привертають увагу дослідників. Ще у XIX ст. їх історичну значущість одним з перших оцінив Е. Віолле-ле-Дюк, про науковий доробок якого докладніше йтиметься далі. До теперішнього часу нагромадився величезний масив публікацій, присвячених фортифікаційним пам'яткам історичних міст Європи. Ці дослідження стали окремою важливою галуззю історичної урбаністики – наукової дисципліни, об'єктом якої є місто як феномен минувшини людства. Особливо продуктивним засобом вивчення фортифікаційних пам'яток останнім часом стало ставлення до них як до "місць пам'яті", здатних акумулювати в собі значний символічний капітал, який можна використовувати в "політиці пам'яті" як вельми потужний чинник у комеморативних практиках. Концепція "місць пам'яті", розроблена видатним французьким істориком П'єром Нора, наприкінці XX ст. здобула собі чимало прихильників серед науковців, зокрема і тих, що займаються військово-історичною проблематикою, включно з дослідженням фортифікаційних споруд. Однак видається, що ця тема потребує подальшого поглибленого студювання, насамперед щодо з'ясування того, яким чином переосмислювалася значущість міських укріплень у контексті модернізаційних процесів, у зв'язку зі стрімким зростанням розмірів європейських міст та збільшенням чисельності міського населення, з урахуванням зміни культурних парадигм (який, наприклад, естетичний сенс у міських пейзажах мали фортифікаційні споруди за часів бароко або ж у добу романтизму?), а також зважаючи на суспільно-політичні чинники (етатизм тощо).

Виклад основного матеріалу. У середньовічній Європі визначальною ознакою міського поселення була наявність фортифікаційних споруд. Приміром, у східноєвропейських країнах вони попервах були дерев'яно-земляними, а згодом з'явилися і муровані. До речі, необхідність укріплень доводиться походженням слів, які вживалися на позначення такого типу поселень. Слово "місто" етимологічно пов'язане з дієсловом "метати", що, вочевидь, нагадує про спорудження валів (з наметаної, себто накиданої землі) [3, 484]. Синонімічне слово "город" первинно означало огорожений простір – територію, оточену захисними укріпленнями [3, 570-571]. З поширенням вотчинного землеволодіння з'явилися укріплені садиби, що стали типологічними попередниками замків середньовіччя і раннього Нового часу [2, 36-96].

Значущість укріплень істотно змінилася з постановом в Європі централізованих абсолютистських держав з регулярними арміями. Зазвичай політика абсолютних монархій була спрямована на розбудову в прикордонних регіонах систем фортифікаційних споруд (фортець тощо), які мали бути базами для військової експансії та/або стримувати агресію сусідніх держав. Водночас укріплення вглибині території держави викликали серйозне занепокоєння абсолютистських урядів, оскільки такі фортеці та замки могли використовуватися як опорні пункти для масових протиурядових соціальних рухів і заколотів знаті. Тому, як правило, давні фортифікаційні споруди, розташовані далеко від державних кордонів, занедбувалися, руйнувалися через недогляд, не оновлювалися, або навіть навмисно знищувалися за урядовою вказівкою.

З послідовністю, зразковою для Європи, таку політику здійснювала французька абсолютна монархія. За ініціативою кардинала Ришельє, видатного теоретика і практика абсолютизму, король Людовик XIII у 1626 р. видав Нантську декларацію, згідно з якою підлягали знесенню замки і міські укріплення ("навіть старі стіни"), що розташовувалися у глибині країни та не мали значення для оборони держави від зовнішніх ворогів. Це пояснювалося прагненням встановити у країні безпеку, запобігти

заколотам, а разом заощадити кошти, що доти витрачалися на утримування гарнізонів замків і фортець вглибині країни [5, 192-194].

Особливої уваги абсолютистських урядів потребували столиці та великі міста, в яких зосереджувалося громадсько-політичне життя. З розквітом французького абсолютизму в другій половині XVII ст., під час правління короля Людовика XIV, у військовій доктрині Франції з'являється теза про непотрібність взагалі укріплень для столиці, позаяк французька армія стала настільки потужною, що не допустить ворожі війська вглиб країни, до Парижа. При цьому, певно, давався взнаки тогочасний французький класицизм, зорієнтований на античну культурну спадщину. Це, вочевидь, була ремінісценція античного літературного топосу міста, якому непотрібні стіни, бо в ньому мешкають герої. З ним освічений читач того часу був обізнаний завдяки доволі популярним "Порівняльним життєписам" давньогрецького письменника Плутарха. "Лише те місто не позбавлене укріплень, яке оточене мужами, а не камінням", – зауважив Плутарх у біографії Лікурга. Цю античну морально-філософську максиму в XVII ст. бере на озброєння абсолютизм. Й от, за королівським ордонансом 1670 р., укріплення, що оточували Париж, знищуються. Замість них були влаштовані Великі бульвари [4, 58]. Так постала концепція "відкритого міста", оточеного бульварами, захищеного не стінами, а регулярною армією. Апробована у Парижі, ця концепція стала взірцем для європейських міст, які з XVIII ст. починають звільнятися від укріплень.

Важливу роль у цій радикальній зміні зовнішності міст Європи у ранній новий час відіграло невинне наростання потуги урбанізаційного процесу. Укріплення стримували просторове розширення міст. Тому зникнення фортифікаційних споруд стало важливою передумовою розвитку міст упродовж XVII–XVIII ст., посприявши їх територіальному зростанню, запровадженню регулярного планування, поліпшенню шляхів сполучення тощо.

Втім, замість військових укріплень навколо великих європейських міст у XVIII ст. постали споруди, що їх віддалено нагадували, проте мали зовсім іншу функцію – вони були митними кордонами з заставами та призначалися для контролю за ввезенням до міста товарів і стягнення митних платежів. До такого типу міських споруд належали, приміром, Камерколезький вал у Москві та Стіна генеральних відкупників у Парижі.

Наприкінці XVIII ст., з початком Французької революції, нищення середньовічних фортифікаційних споруд у Парижі набуло дуже значного розмаху. Середньовічні замки, що тривалий час використовувалися як в'язниці, для революціонерів були ненависними символами феодального деспотизму та обскурантизму, а тому підлягали знищенню. Так на початку революції було зруйновано Бастилію – замок XIV ст., що входив до системи середньовічних паризьких укріплень і був тюрмою, в якій при "Старому режимі" побувало чимало знаменитих політичних в'язнів (Вольтер тощо). Згодом, уже під час правління Наполеона Бонапарта, був знесений замок Гран-Шатле, побудований ще у XII ст. [4, 73].

Поразка Франції у наполеонівських війнах і вступ до Парижа російських, австрійських та пруських військ у 1814 р. змусили французький уряд відмовитися від концепції "відкритого міста". Тому в 1841–1845 рр. навколо Парижа було споруджено стіну Т'єра (її будівництво ініціював прем'єр-міністр Франції А. Т'єр). Стіна генеральних відкупників у 1860 р., у добу грандіозної реконструкції Парижа під керівництвом Ж. Е. Османа, була знищена, а замість неї виникло друге кільце бульварів. Невдовзі після закінчення Першої світової війни, у 1919 р., коли здавалося, що в Європі нарешті запанує мир, стіну Т'єра було вирішено ліквідувати. На її місці з'явилися Бульвари маршалів [4, 125]. Відтак з завершенням Першої світової війни в Європі остаточно запанувала концепція "відкритого міста" без фортифікаційних споруд.

Так, починаючи від Парижа часів Людовика XIV, європейські міста впродовж XVIII–XIX ст. втрачають успадкований від середньовіччя войовничий зовнішній вигляд, позбуваючись від укріплень цілковито чи частково. Під впливом просвітницького раціоналізму знесення старих фортифікаційних споруд зазвичай сприймалося громадськістю як прогресивний захід, спрямований на поліпшення міського благоустрою.

Докорінна зміна громадської думки щодо давніх фортифікаційних споруд сталася у першій половині XIX ст., коли в Європі запанувала романтична культурна парадигма. Романтики з пієтетом ставилися до старожитностей. Для них середньовічні замки і фортеці мали меморіальну значущість, стаючи національними місцями пам'яті. У зв'язку з цим починають вживатися заходи з охорони фортифікаційних пам'яток, їх консервації та реставрації. Найбільший внесок у цю справу в XIX ст. зробив видатний французький архітектор та історик Ежен Віолле-ле-Дюк (1814–1879). Під його керівництвом були відновлені середньовічні укріплення у місті Каркассон, а також замки Роктайяд, П'єрфон, Кусі. При цьому Е. Віолле-ле-Дюк розробив власну оригінальну концепцію реставрації архітектурних пам'яток. Згідно з нею, відновлена споруда передусім мала відповідати ідеальному образу пам'ятки певного типу і певного часу, а не бути ретельно-точним відтворенням втрачених частин будівлі. Тож у реставраційній практиці Е. Віолле-ле-Дюк віддавав перевагу змісту, а не формам. Це була ідеалізована репрезентація середньовічного зодчества з точки зору історика XIX ст. у контексті "винайдення традицій", що було вельми актуальним для тогочасних європейських інтелектуалів [1]. Своє творче кредо щодо відновлення архітектурних пам'яток Е. Віолле-ле-Дюк висловив так: "Реставрувати споруду не означає підновлювати її, ремонтувати чи перебудовувати; це означає – відновлювати її завершений стан, якого вона, можливо, ніколи не мала до теперішнього часу" [6, 14]. Саме на цьому теоре-

тичному засновку він здійснював реставрацію середньовічних фортифікаційних пам'яток. Цей досвід мав істотний вплив на європейське військово-історичне пам'яткознавство у другій половині XIX – на початку XX ст.

Отже, в Європі фортифікаційні споруди перетворилися з утилітарного атрибуту міста на важливий елемент урбаністичного культурного ландшафту, що має певну естетичну та історичну цінність. Це зумовлювалося потужним процесом модернізації. Сталася докорінні зміни в стратегії та тактиці ведення війн (поява масових регулярних армій, розвиток артилерії тощо), які зводили нанівець оборонне значення міських укріплень. Зростала кількість міського населення, відбувалося невпинне збільшення масштабів міської забудови, а при цьому укріплення навколо міст гальмували їх розширення. Тому, зрештою, утвердилася концепція "відкритого міста", вільного від поясу укріплень, котрі більше не мали стримувати його розвиток. Проте постання на теренах Європи централізованих національних держав спричинило актуалізацію "політики пам'яті", яка могла би консолідувати суспільство навколо певних традицій. Тож минуле стало цінним символічним капіталом, зосередженим у "місцях пам'яті", серед яких важливе значення набували фортифікаційні пам'ятки, завдяки яким можна було глорифікувати минувшину. Таким чином відбувалося культурне перекодування міських укріплень.

Варто насамкінець зазначити, що проблема соціокультурного освоєння військово-історичної спадщини взагалі та фортифікаційних пам'яток зокрема потребує, на нашу думку, подальшого дослідження, зважаючи на її безперечну наукову актуальність. Тематику окремих розвідок мають стати заходи з вивчення, охорони та використання фортифікаційних пам'яток у різних європейських державах і їхніх регіонах, а також український досвід у цій царині. Особливо плідними дослідження у цьому проблемному полі можуть бути за умови їх здійснення з антропологічних методологічних позицій.

Література

1. Винайдення традиції / За ред. Е. Гобсбаума та Т. Рейнджера; Пер з англ. М. Климчука. – К. : Ніка-Центр, 2015 – 444 с.
2. Древняя Русь. Город. Замок. Село. – М. : Наука, 1985. – 431 с.
3. Етимологічний словник української мови: у 7 т. – К. : Наукова думка, 1982–2012.
4. Комбо И. История Парижа / И. Комбо. – М. : Весь мир, 2002. – 175 с.
5. Recueil général des anciennes lois françaises. – Т. XVI: mai 1610 – mai 1643. – Paris, 1829. – 556 p.
6. Viollet-le-Duc, Eugène. Dictionnaire raisonné de l'architecture française du XI-e au XVI-e siècle. – Т. VIII. – Paris : A. Morel, 1866. – 519 p.
7. Копієвська О. Культурний капітал як компонента сучасної держави. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2016. № 1. К.: Міленіум. С. 17-21.

References

1. Hobsbawm, E., Ranger, T. Vynaidennia tradytsii. Kyiv: Nika-Tsentr. [in Ukrainian].
2. Rybakov, B. A. (Ed.). (1985). Drevnyaya Rus. Gorod. Zamok. Selo. Moskva: Nauka. [in Russian].
3. Melnychuk, O. S. (Ed.). (1982–2012). Etymolohichnyi slovnyk ukrainskoi movy. (Vols. 1–6). Kyiv: Naukova dumka. [in Ukrainian].
4. Kombo, I. (2002). Istoriya Parizha. Moskva: Ves mir. [in Russian].
5. Recueil général des anciennes lois françaises. – Т. XVI: mai 1610 – mai 1643. – Paris, 1829. – 556 p.
6. Viollet-le-Duc, Eugène. Dictionnaire raisonné de l'architecture française du XI-e au XVI-e siècle. – Т. VIII. – Paris : A. Morel, 1866. – 519 p.
7. Kopievskaya, O. (2016). Cultural capital as a component of a modern state. Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv. Kyiv: Millennium, 1, 18-21 [in Ukraine].

Стаття надійшла до редакції 22.02.2018 р.

ЗМІСТ

Культурологія

<i>Гончарова О. М.</i>	Твори українських художників і скульпторів другої половини XIX – першої половини XX ст. у зібраннях провідних художніх музеїв США3
<i>Биркович Т. І.</i>	Intellectual property in the paradigm of the sociocultural development of a society [Інтелектуальна власність у парадигмі соціокультурного розвитку суспільства]8
<i>Більченко Є. В., Чурпіта Г. В.</i>	Плагіат у контексті міждисциплінарного підходу: діалог юридичної та культурологічної парадигм11
<i>Гоцалюк А. А.</i>	Роль саморегулювання у формуванні інноваційної культури16
<i>Колесник О. С.</i>	The historiosophy of Guy Ritchie’s Sherlock Holmes dylogy [Історіософія у ділогії Гая Річі про Шерлока Холмса]21
<i>Личковах В. А.</i>	Семіотика українського та польського авангарду в світлі ідей Львівсько-Варшавської філософської школи (Семіотичні паралелі художньої образності українського та польського авангарду (стаття друга))25
<i>Розова Т. В., Чорна Л. В.</i>	Трансформація аксіосфери та утопія як культурна практика раннього Модерну32
<i>Смоліна О. О.</i>	Poetics of culture as a cultural studies problem area [Поетика культури як проблемна галузь культурологічних досліджень]37
<i>Степанова О. А.</i>	Трансформації християнської етики початку XXI століття41
<i>Яковлев О. В.</i>	Сучасне соціокультурне проектування у національному часопросторі культури47
<i>Карпенко О. В., Наместнік В. В.</i>	Digital culture: social essence and communicational constituents [Цифрова культура: соціальна сутність та комунікативні складові]51
<i>Конта Р. М., Козлов М. В.</i>	Традиційна культура українського народу в науковій спадщині Зенона Кузелі: історіографія55
<i>Мазур Т. В., Мищак І. М.</i>	Основні напрями нормопроєктувальної діяльності Міністерства культури України у сфері охорони культурної спадщини62
<i>Маслак В. І., Василенко Д. П.</i>	The practice of using interactive multimedia installations in museum activity [Практика використання інтерактивних мультимедіа інсталяцій у сфері музейної справи]67
<i>Наумкіна С. М., Груєва О. В.</i>	Флешмоб як спектакулярний видовищно-ігровий різновид політичного акціонізму71
<i>Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М.</i>	Альбрехт Дюрер у мистецькій парадигмі німецького гуманізму76
<i>Шинкарук В. Д., Салата Г. В., Данилова Т. В.</i>	Дихотомія "культура–цивілізація" в англо-американському і західноєвропейському науковому дискурсі82
<i>Бровенко Т. В., Антоненко А. В.</i>	Food design as the actual direction of the interdisciplinary researches [Фуд дизайн як актуальний напрям міждисциплінарних досліджень]88
<i>Виткалов С. В.</i>	Регіональний сільський клуб і проблеми його подальшого функціонування92
<i>Гарбадин А. С.</i>	Візуалізація та інтерпретація політичної етики у кіно97
<i>Івашків Ю. Д.</i>	Соціокультурна сфера України: децентралізація у контексті реалізації стратегії сталого розвитку102
<i>Ковальов Є. А., Іванюк О. Л.</i>	Фортифікаційні пам’ятки у соціокультурному контексті: європейські тренди (ранній Новий час та XIX ст.)105

Кушнарьов І. В.	Anti-corruption values in the system of British political axiosphere [Антикорупційна культура у системі британської аксіосфери]	109
Любченко О. М.	Садово-паркова культура Античної Греції у контексті дозвіллевих трансформацій	113
Плецан Х. В.	Формування професійних компетенцій фахівця-туризмознавця в умовах пошуку нової парадигми в соціокультурному середовищі	118
Руденко С. Б.	Проблема розуміння концепції "Уявного музею" Андре Мальро	124
Сягровець В. А.	Правова культура католицьких церковних судів	129
Тормахова А. М.	Глобалізація та транскультурація у музичній культурі ХХ-ХХІ ст.	134
Трач Ю. В.	Теоретичні аспекти вивчення ідентичності у віртуальних спільнотах	138
Шевченко Л. О., Олійник І. В.	Florisms and their symbolic representation in spanish folk poetry [Флоризми та їх символічна репрезентація в іспанській фольклорній поезії]	143
Булгакова Н. В.	Культурний ландшафт як об'єкт туристського інтересу	148
Красовський С. О.	Комунікативний потенціал міжнародного туризму: культурна інтеграція та ідентифікація	153
Сидоровська Є. А.	Regarding understanding the relationship between creativity and lifeworld of a human [До розуміння співвідношення творчості та життєвого світу людини]	157
Чумаченко М. О.	The role of the light and darkness mythologem in the mechanism of the christian religious tradition continuity [Роль міфологеми світла і темряви у механізмі спадкоємності християнської релігійної традиції].....	164

Мистецтвознавство

Бермес І. Л.	Аналіз і типологізація епістолярію Соломії Крушельницької	169
Безручко О. В.	Specificity of the use of memoir heritage in the scientific research of art historians and cultural specialists [Специфіка використання мемуарної спадщини в наукових дослідженнях мистецтвознавців і культурологів]	173
Карпов В. В., Сиротинська Н. І.	Medieval and contemporaneity world-visual and art parallels [Світоглядні та мистецькі паралелі середньовіччя і сучасності]	177
Слепцов О. С., Алі Алімадад Солтані	Прийоми та принципи організації інтер'єру сучасних торгово-розважальних комплексів	183
Білаш О. С.	Романтичні балети П. Чайковського у балетмейстерському прочитанні Валерія Ковтуна	189
Ванюга Л. С., Топорівська Я. В.	Theatrical-Artistic Reality in Ukraine in the Context of Socio-Cultural Transformations [Театрально-художня реальність в Україні в контексті соціокультурних трансформацій]	193
Васюта О. П.	Любомир Боднарук – репрезентант хорового мистецтва Чернігівщини другої половини ХХ – початку ХХІ століття: хорознавчий аспект	198
Вишотравка Л. І.	Героїко-романтичний балет "Лілея" Костянтина Данькевича у редакціях українських балетмейстерів: ХХ – початок ХХІ ст.	202
Громченко В. В.	The music for wind instruments solo at the epoch of classicism (for example Sonata a-moll for flute solo by K.F.E. Bach) [Музика для духових інструментів соло в епоху класицизму (на прикладі Сонати a-moll для флейти соло К.-Ф.-Е. Баха)]	206
Гутник І. М.	Місце та роль жіночого танцю у сценічному гопаку	211
Каблова Т. Б.	Integration in works of musical art, inspired by fine art [Інтегративність у творах музичного мистецтва, інспірованих живописом]	215

Казначеева Т. О.	A great dance form as a basis for drama contrast (through the example of the opera "Ivan Susanin" by M. Glinka) [Велика танцювальна форма як основа драматургічного контрасту (на прикладі опери "Іван Сусанін" М. Глінки)]	219
Косів Р. Р.	Твори автора намісних ікон 1698 р. іконостасу церкви з Устиянови Горішньої у контексті діяльності риботицького малярського осередку	224
Крипчук М. В.	Сценічний простір просто неба як складова сучасного театралізованого видовища	229
Медвідь Т. А.	Компетентнісні засади професійної підготовки майбутніх хореографів у класичному університеті	234
Одрехівський Р. В.	Українське національне відродження та розвиток мистецтва різьблення в Галичині: кінець XIX – початок XX ст.	239
Папченко В. П.	Взаємодія продюсера з учасниками музичного проекту	244
Пиж`янова Н.	Evolution of musical folklore in the territory of Ukraine in the IV millennium BC – mid. I millennium AD. [Еволюція музичного фольклору на території України: IV тис. до н. е. – середина I тис. н. е.]	249
Підлипська А .М.	Репертуар балетних театрів України та світу: порівняльний аналіз.....	253
Плахотнюк О. А.	Congress of the UNESCO international dance council in Lviv: significance and concept [Конгрес Міжнародної ради танцю ЮНЕСКО у Львові: значення та концепція]	258
Полюга В. В.	Феномен "геніальності" в мистецтві (синергетичні моделі)	262
Рижова О. О.	Дослідження ікони "Богородиця Одигітрія" (Троїце-Іллінська) з колекції Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника	266
Романчишин В. Г.	Свято як соціально-художнє явище: досвід опрацювання проблеми	270
Сідлецька Т. І.	The male vocal ensemble "Brevis" of Vinnytsia college of Culture and Arts named after M. D. Leontovych: its creativity and value for the development of vocal art of Vinnytsia region [Творча діяльність чоловічого вокального ансамблю "Бревіс" Вінницького училища культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича та її значення для розвитку вокального мистецтва Вінниччини]	275
Сапак Н. В.	Меценатство як складова художнього життя півдня України: межа XIX – XX ст.	279
Сьомка С. В., Мораді Пур Омід	Формування дизайну інтер'єру житлових приміщень з енергозберігаючими технологіями	283
Тормахова В. М.	Особливості аранжування композицій з репертуару а capella гурту Pentatonix	290
Цивін М. Н.	STEM-підхід: інтерпретація у дизайн-освіті	294
Шаповал О. В.	Теоретичні проблеми вивчення творчості балетмейстера-постановника в історико-аналітичному аспекті	298
Шевченко Л. М.	Стильові парадокси виявлення українського ментального ліризму у музичній авторській творчості XIX-XX сторіч	303
Вінічук А. О.	Analysis of the interaction of artistic technologies in the theatrical and concert activity of Ukraine in the context of modern socio-cultural processes [Аналіз взаємодії мистецьких технологій у театральній і концертній діяльності України в контексті сучасних соціокультурних процесів]	309
Долеско С. В.	Sign-Symbolic nature of folk costume (on example of a belt) [Знаково-символічна природа народного костюма (на прикладі поясу)]	314

Сиваш І. О.	Етнодизайн як складова формування наукових уявлень про український національний стиль: початок ХХ століття319
Старшой О. В.	Розмовний жанр на естраді: феномен М. Жванецького324
Степанова О. Ю.	"Ausführliche theoretisch-praktisch Anweisung zum Piano-Forte" J. N. Hummel is in estimates and judgments of the scientists of the late 19th century ["Ausführliche theoretisch-praktisch nweisung zum Piano-Forte" I. N. Гуммеля в оцінках і судженнях вчених кінця ХІХ ст.]329

Відгуки. Рецензії. Повідомлення

Маркова О. М.	Рецензія на комплекс робіт "Теоретико-методологічна розробка та практичне впровадження ефективних технологій навчання і виховання культурно-мистецької сфери"335
Рощенко О. Г.	Рецензія на Комплекс робіт "Теоретико-методологічні розробки та практичне впровадження ефективних технологій навчання та виховання фахівців культурно-мистецької сфери"337
Станіславська К І.	Про небо і землю: роздуми вголос: рецензія на книгу Андрія Пучкова «Просто неба: київські нариси»342
Шульгіна В. Д.	Рецензія на 2-ге видання монографії Олександра Опанасюка "Інтенціональність у просторі культури: мистецтвознавчий, культурологічний та філософський аспекти"345
Кулиняк М. А., Мустафєєв Ф. М., Туріна О. А	Актуальні проблеми формування творчої особистості в контексті глобалізації європейської культури.....346

СОДЕРЖАНИЕ

Культурология

Гончарова Е. Н.	Произведения украинских художников и скульпторов второй половины XIX – первой половины XX вв. в собраниях ведущих художественных музеев США3
Быркovich Т. И.	Интеллектуальная собственность в парадигме социокультурного развития общества8
Бильченко Е. В. Чурпита А. В.	Плагиат в контексте междисциплинарного подхода: диалог юридической и культурологической парадигм11
Гоцалюк А. А.	Роль саморегулирования в формировании инновационной культуры16
Колесник Е. С.	Историософия в диалогии Гая Ричи о Шерлоке Холмсе21
Личковах В. А.	Семиотика украинского и польского авангарда в свете идей Львовско-Варшавской философской школы (Семиотические параллели художественной образности украинского и польского авангарда (статья вторая))25
Розова Т. В., Черная Л. В.	Трансформация аксиосферы и утопия как культурная практика раннего Модерна32
Смолина О. О.	Поэтика культуры как проблемная область культурологических исследований37
Степанова Е. А.	Трансформации христианской этики начала XXI века41
Яковлев А. В.	Современное социокультурное проектирование в национальном хронотопе культуры47
Карпенко А. В., Наместник В. В.	Цифровая культура: социальная сущность и коммуникативные составляющие51
Конта Р. М., Козлов Н. В.	Традиционная культура украинского народа в научном наследии Зенона Кузели: историография55
Мазур Т. В., Мищак И. Н.	Основные направления нормопроектировочной деятельности Министерства культуры Украины в сфере охраны культурного наследия62
Маслак В., Василенко Д.	Практика использования интерактивных мультимедиа инсталляции в сфере музейного дела67
Наумкина С. М., Груева А. В.	Флешмоб как спектакулярная зрелищно-игровая разновидность политического акционизма71
Сабадаш Ю. С., Никольченко Ю. М.	Альбрехт Дюрер в художественной парадигме немецкого гуманизма76
Шинкарук В. Д., Салата Г. В., Данилова Т. В.	Дихотомия "культура-цивилизация" в англо-американском и западноевропейском научном дискурсе82
Бровенко Т. В., Антоненко А. В.	Фуд дизайн как актуальное направление междисциплинарных исследований88
Выткалов С. В.	Региональный сельский клуб и проблемы его дальнейшего функционирования92
Гарбадин А. С.	Визуализация и интерпретация политической этики в кино97
Ивашкив Ю. Д.	Социокультурная сфера Украины: децентрализация в контексте реализации Стратегии устойчивого развития102
Ковалев Е. А., Иванюк О. Л.	Фортификационные памятники в социокультурном контексте: европейские тренды (раннее Новое время и XIX в.)105
Кушнарев И. В.	Антикоррупционная культура в системе британской аксиосферы109

<i>Любченко О. Н.</i>	Садово-парковая культура Античной Греции в контексте досуговых трансформаций	113
<i>Плецан К. В.</i>	Формирование профессиональных компетенций специалиста по туризму в условиях поиска новой парадигмы в социокультурной среде	118
<i>Руденко С. Б.</i>	Проблема понимания концепции "Воображаемого музея" Андре Мальро	124
<i>Сягровец В. А.</i>	Правовая культура католических церковных судов	129
<i>Тормахова А. Н.</i>	Глобализация и транскulturация в музыкальной культуре XX-XXI вв.	134
<i>Трач Ю. В.</i>	Теоретические аспекты изучения идентичности в виртуальных сообществах	138
<i>Шевченко Л. А., Олейник И. В.</i>	Флоризмы и их символическая репрезентация в испанской фольклорной поэзии	143
<i>Булгакова Н. В.</i>	Культурный ландшафт как объект туристского интереса	148
<i>Красовский С. А.</i>	Коммуникативный потенциал международного туризма: культурная интеграция и идентификация	153
<i>Сидоровская Е. А.</i>	К пониманию соотношения творчества и жизненного мира человека	157
<i>Чумаченко М. А.</i>	Роль мифологемы света и тьмы в механизме преемственности христианской религиозной традиции	164
Искусствоведение		
<i>Бермес И. Л.</i>	Анализ и типологизация эпистолярия Соломии Крушельницкой	169
<i>Безручко А. В.</i>	Специфика использования мемуарного наследия в научных исследованиях искусствоведов и культурологов	173
<i>Карпов В. В., Сиротинская Н. И.</i>	Мировоззренческие и художественные параллели средневековья и современности	177
<i>Слепцов О. С., Али Алимадад Солтани</i>	Приемы и принципы организации интерьера современных торгово-развлекательных комплексов	183
<i>Белаш О. С.</i>	Романтические балеты П. Чайковского в балетмейстерском прочтении Валерия Ковтуна	189
<i>Ванюга Л. С., Топоривская Я. В.</i>	Театрально-художественная реальность в Украине в контексте социокультурных трансформаций	193
<i>Васюта О. П.</i>	Любомир Боднарук - репрезентант хорового искусства Черниговщины второй половины XX - начала XXI века: хороведческий аспект	198
<i>Вышотравка Л. И.</i>	Героико-романтический балет "Лилея" Константина Данькевича в редакциях украинских балетмейстеров XX – начала XXI вв.	202
<i>Громченко В. В.</i>	Музыка для духовых инструментов соло в эпоху классицизма (на примере Сонаты a-moll для флейты соло К.-Ф.-Э. Баха)	206
<i>Гутник И. Н.</i>	Место и роль женского танца в сценическом гопаке	211
<i>Каблова Т. Б.</i>	Интеграция в произведениях музыкального искусства, вдохновленных изобразительным искусством	215
<i>Казначеева Т. А.</i>	Большая танцевальная форма как основа драматургического контраста (на примере оперы "Иван Сусанин" М. Глинки)	219
<i>Косив Р. Р.</i>	Произведения автора наместных икон 1698 г. иконостаса церкви из Устияновой Верхней в контексте деятельности рыботицкого иконописного центра	224
<i>Крипчук Н. В.</i>	Сценическое пространство под открытым небом как составляющая современного театрализованного зрелища	229
<i>Медвидь Т. А.</i>	Компетентностные основы профессиональной подготовки будущих хореографов в классическом университете	234

Одрехивский Р. В.	Украинское национальное возрождение и развитие искусства резьбы в Галичине (конец XIX – начало XX века)	239
Папченко В. П.	Взаимодействие продюсера с участниками музыкального проекта	244
Пыжьянова Н.	Эволюция музыкального фольклора на территории Украины в IV тыс. до н. э. – сер. I тыс. н. э.	249
Пидлыпская А. Н.	Репертуарная политика балетных театров Украины и мира: сравнительный анализ.....	253
Плахотнюк А. А.	Конгресс Международного совета танца ЮНЕСКО во Львове: значение и концепция	258
Полюга В. В.	Феномен “гениальности” в искусстве (синергетические модели)	262
Рыжова О. О.	Исследование иконы “Богородица Одигитрия” (Троице-Ильинская) из коллекции Национального Киево-Печерского историко-культурного заповедника	266
Романчишин В. Г.	Праздник как социально-художественное явление: опыт проработки проблемы	270
Сидлецкая Т. И.	Творческая деятельность мужского вокального ансамбля “Бревис” Винницкого училища культуры и искусств им. Н. Д. Леонтовича и ее значение для развития вокального искусства Винниччины	275
Сапак Н. В.	Меценатство как составляющая художественной жизни юга Украины: рубеж XIX–XX в.	279
Семка С. В., Моради Пур Омид	Формирование дизайна интерьера жилых помещений с энергосберегающими технологиями	283
Тормахова В. Н.	Особенности аранжировки композиций из репертуара a capella группы Pentatonix	290
Цивин М. Н.	STEM-подход: интерпретация в дизайн-образовании	294
Шаповал Е. В.	Теоретические проблемы изучения творчества балетмейстера-постановщика в историко-аналитическом аспекте	298
Шевченко Л. М.	Стилевые парадоксы выявления украинского ментального лиризма в музыкальном авторском творчестве XIX–XX веков	303
Виничук А. О.	Анализ взаимодействия художественных технологий в театральной и концертной деятельности Украины в контексте современных социокультурных процессов	309
Долеско С. В.	Знаково-символическая природа народного костюма (на примере пояса)	314
Сиваш И. О.	Этнодизайн как составляющая формирования научных представлений о украинском национальном стиле в начале XX века	319
Старшой А. В.	Разговорный жанр на эстраде: феномен М. Жванецкого	324
Степанова О. Ю.	“Ausführliche theoretisch-praktisch Anweisung zum Piano-Forte” И. Н. Гуммеля в оценках и суждениях ученых конца XIX в.	329

Отзывы. Рецензии. Сообщения

Маркова Е. Н.	Рецензия на комплекс работ «Теоретико-методологическая разработка и практическое внедрение эффективных технологий обучения и воспитания культурно-художественной сферы»	335
Рощенко Е. Г.	Рецензия на Комплекс работ «Теоретико-методологические разработки и практическое внедрение эффективных технологий обучения и воспитания специалистов культурно-художественной сферы»	337
Станиславская Е. И.	О небе и земле: размышления вслух: рецензия на книгу Андрея Пучкова «Под открытым небом: киевские очерки»	342
Шульгина В. Д.	Рецензия на 2-е издание монографии Александра Опанасюка “Интенциональность в пространстве культуры: искусствоведческий, культурологический и философский аспекты”	345
Кулиняк М. А. Мустафаев Ф. М. Турина О. А	Актуальные проблемы формирования творческой личности в контексте глобализации европейской культуры.....	346

CONTENTS

Culturology

Goncharova O.	Artworks of Ukrainian artists of the second half of XIX – the first half of XX centuries in the collections of leading American Art museums3
Byrkovykh T.	Intellectual property in the paradigm of the sociocultural development of a society8
Bilchenko Ye., Churpita A.	Plagiarism in the context of an interdisciplinary approach: a dialogue of legal and cultural science paradigms11
Gotsaliuk A.	The role of self-regulation in the formation of innovation culture16
Kolesnyk O.	The historiosophy of Guy Ritchie’s Sherlock Holmes dylogy21
Lychkovakh V.	Semiotics of Ukrainian and Polish waggard in the light of the ideas of the Lvvivsk-Warsaw philosophical school Semiotic parallels of artistic imagery of Ukrainian and the Polish avant-garde (Article 2)25
Rozova T., Chorna L.	The Transformation of the Axisosphere and Utopia as a Cultural Practice of the Early Modern32
Smolina O.	Poetics of culture as a cultural studies problem area37
Stepanova O.	Transformation of the Christian ethics of the beginning of the XXI century41
Yakovlev O.	Modern Socio-cultural Projecting in a National Chronotope of Culture47
Karpenko O., Namestnik V.	Digital culture: social essence and communicational constituents51
Konta R., Kozlov M.	Traditional Culture of the Ukrainian People in the Scientific Heritage of Zenon Kuzelya: Historiography55
Mazur T. Myshchak I.	The main directions of normative drafting activity of the Ministry of Culture of Ukraine in the cultural heritage protection sphere62
Maslak V., Vasylenko D.	The practice of using interactive multimedia installations in museum activity67
Naumkina S., Hruieva O.	Variability of modern political flash mobs (political mobs)71
Sabadash Ju., Nikolchenko Jo.	Albrecht Durer in the artistic paradigm of the German humanism76
Shynkaruk V., Salata H., Danylova T.	The dichotomy “culture – civilization” in the Anglo-American and Western European scientific discourse82
Brovenko T., Antonenko A.	Food design as the actual direction of the interdisciplinary researches88
Vitkalov S.	Regional agricultural club and problems of his further functioning92
Garbadyn A.	The cinematography art as a field of visualization and interpretation of political ethics97
Ivashkiv Yu.	Socio-cultural sphere of Ukraine: the decentralization in the context of the implementation of the Strategy of the Sustainable Development102
Kovalov Ye., Ivaniuk O.	Fortification monuments in the socio-cultural context: European trends (early modern times and the 19th century)105
Kushnarov I.	Anti-corruption values in the system of British political axiosphere109
Lubchenko O.	The garden and park culture of ancient Greece in the context of the leisure transformations113
Pletsan Kh.	Formation of professional competence of a specialist of tourism in the search for a new paradigm in the socio-cultural environment118

Rudenko S.	The problem of understanding the concept of Andre Malraux's "Imaginary museum"	124
Syagrovets V.	The Legal Culture of the Catholic Ecclesiastical Courts	129
Tormakhova A.	Globalization and transculturation in musical culture of the XX-XXI centuries	134
Trach Ju.	Theoretical aspects of identity research in virtual communities	138
Shevchenko L., Oliinyk I.	Florisms and their symbolic representation in Spanish folk poetry	143
Bulgakova N.	Cultural landscape – object of tourism interest	148
Krasovskyi S.	The communicative potential of international tourism: cultural integration or identification?	153
Sydorovska Ye.	Regarding understanding the relationship between creativity and lifeworld of a human	157
Chumachenko M.	The role of the light and darkness mythologem in the mechanism of the Christian religious tradition continuity	164

Art Criticism

Bermes I.	Analysis and typology of Solomiya Krushelnytska's epistolary genre	169
Bezruchko O.	Specificity of the use of memoir heritage in the scientific research of art historians and cultural specialists	173
Karpov V., Sytynska N.	Medieval and contemporaneity world-visual and art parallels	177
Sleptsov O., Ali Alimadd Soltani	Methods and principles of interior organization of modern trade entertainment complexes	183
Bilash O.	Romantic ballets of Petro Chaikovskiy in a representation of Valeriy Kovtun	189
Vaniuha L., Toporivska Ya.	Theatrical-Artistic Reality in Ukraine in the Context of Socio-Cultural Transformations	193
Vasyuta O.	Liubomyr Bodnaruk – the representative of the choral art of Chernihivshchyna (Ukraine) of the second half of the XXth and the beginning of the XXI century: the cognitive aspect	198
Vyshotravka L.	Heroic romantic ballet "Lileya" by Kostyantyn Dankevich in the redactions of Ukrainian choreographers of XX-early XXI centuries	202
Hromchenko V.	The music for wind instruments solo at the epoch of classicism (for example Sonata a-moll for flute solo by K.F.E. Bach)	206
Gutnyk I.	Place and role of women dance in stage gopak	211
Kablova T.	Integration in works of musical art, inspired by fine art	215
Kaznacheieva T.	A great dance form as a basis for drama contrast (through the example of the opera "Ivan Susanin" by M. Glinka)	219
Kosiv R.	Works of "The Author of the 1698 Sovereign Tier Icons of the Iconostasis From the Ustyianova Horishna Church" in the Context of the Activities of the Iconpainting Centre in Rybotychi	224
Kripchuk N.	Acting open-air space as a component of the contemporary theatrical show	229
Medvid T.	Competent principles of future choreographers' professional training in classical university	234
Odrekhivskyi R.	Ukrainian national revival and development of the carving art in Galicia (the end of 19 – the beginning of 20 century)	239

Papchenko V.	Interaction of the producer with the participants of the musical project	244
Pyzhianova N.	Evolution of musical folklore in the territory of Ukraine in the IV millennium BC – mid. I millennium AD	249
Pidlypska A.	Repertoire of ballet theaters of ukraine and the world: comparative analysis..	253
Plakhotnyuk A.	Congress of the UNESCO international dance council in Lviv: significance and concept	258
Poliuha V.	The phenomenon of “genius” in the art (synergetic models)	262
Ryzhova O.	Research of the icon “The Virgin of Odigitria” (Trinity Saint Elijah) from the collection of the National Kyiv-Pechersk Historical and Cultural Reserve	266
Romanchyshyn V.	Holiday as a social and artistic phenomenon: the experience of working out the problem	270
Sidletska T.	The male vocal ensemble "Brevis" of Vinnytsia college of Culture and Arts named after M. D. Leontovych: its creativity and value for the development of vocal art of Vinnytsia region	275
Sapak N.	Philanthropy as Component of Artistic Life OF Southern Ukraine at the XIX-XX Centuries	279
Sjomka S. Omid Moradi Pur	Forming design interior housing houses with energy saving technologies	283
Tormakhova V.	Features of arrangements of songs from the repertoire of a capella band Pentatonix	290
Tsyvin M.	STEM-approach: interpretation in design education	294
Shapoval O.	Theoretical problems of studying the choreographer-director work in the historical and analytical aspect	298
Shevchenko L.	Stylistic Paradoxes of the Discovery of the Ukrainian Mental Lyricism in Music Author's Creative Activity of the XIX-XX Centuries	303
Vinichuk A.	Analysis of the interaction of artistic technologies in the theatrical and concert activity of Ukraine in the context of modern socio-cultural processes	309
Dolesko S.	Sign-Symbolic nature of folk costume (on example of a belt)	314
Sivash I.	Ethic-design as a composition formation of scientific concepts on Ukrainian national style at the beginning of the 20th century	319
Starshoi O.	Conversational genre on the stage: the phenomenon of M. Zhvanetsky in the context of the standup formation	324
Stepanova O.	"Ausführliche theoretisch-praktisch Anweisung zum Piano-Forte" J. N. Hummel is in estimates and judgments of the scientists of the late 19th century	329

Reports. Reviews. Messages

Markova O. M.	Review of the complex of works "Theoretical and methodological development and practical implementation of effective technologies for training and education of the cultural and artistic sphere"	335
Roshchenko O. G.	Reviews Complex of works "Teoretiko-methodological workings out and practical introduction of effective technologies of training and education of professionals in culture and art sphere"	337
Stanislavska K. I.	About the heavens and the earth: reflections aloud: Review of the book by Andriy Puchkov's book "In the Open Air"	342
Shulgina V. D.	Review on the 2nd edition of the monograph of Oleksandr Opanasiuk "Intensionality in the cultural space: art studies, culturological and philosophical aspects"	345
Kulinyak M.A. Mustafayev F. M. Turina O. A.	Essential problems of creative personality formation in the context of European culture globalization	346

ВИМОГИ ДО ПУБЛІКАЦІЙ

Загальні положення

Редакційна колегія фахових видань Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (далі – академії) у своїй роботі керується нормами законодавства України у сфері освіти, наукової діяльності та інтелектуальної власності.

До публікації в журналі приймаються статті проблемного, узагальнюючого, методичного характеру, які являють собою оригінальні наукові дослідження, що **раніше ніде не друкувались**.

Статті приймаються українською, російською або англійською мовами.

Обов'язковими етапами роботи редакційної колегії з опрацювання статей перед публікацією є:

– перевірка на предмет дотримання вимог до редакційного оформлення згідно з державними стандартами України (ДСТУ 3008-95 "Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення"; ДСТУ ГОСТ 8302:2015 "Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання"; ДСТУ 3582:2013 "Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила";

– здійснення редколегією внутрішнього та зовнішнього рецензування статей відповідно до Наказу МОН України від 15 січня 2018 року № 32 "Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України");

– перевірка статей на плагіат (Статті 1, 5 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність"; Стаття 50 Закону України "Про авторське право і суміжні права"; п. 16 "Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника").

Етапи підготовки до друку

Передаючи статтю до редакції, автор гарантує наявність у нього авторських прав на рукопис і дає згоду на публікацію тексту та метаданих статті (включаючи прізвище та ініціали автора, місце його роботи, електронну адресу для кореспонденції) у друкованій та електронній версіях журналу, що передбачає дотримання політики відкритого доступу згідно з умовами ліцензії Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (див. сайт <http://nakkkim.edu.ua/nauka/93-vidannya-akademiji>) – можливість вільно читати, завантажувати, копіювати та поширювати зміст статті з навчальною та науковою метою із зазначенням авторства.

1. Статті подаються до відділу наукової та редакційно-видавничої діяльності академії у робочі дні (з понеділка по четвер з 14.00 до 18.00) **за адресою: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ, вул. Лаврська, 9, корпус 11, 2-й поверх, кабінет 204, тел. (044) 280-21-93, e-mail: nauka@dakkkim.edu.ua.**

2. Статті магістрантів, аспірантів, здобувачів (осіб, які не мають наукового ступеня) **обов'язково супроводжуються рецензією** із зазначенням наукової новизни та актуальності публікації, підписаною доктором чи кандидатом наук (фахівцем за профілем). Підпис рецензента має бути засвідченим печаткою у кадровому підрозділі.

3. До відділу наукової та редакційно-видавничої діяльності академії подається паперовий примірник статті та її електронна версія. На кожній сторінці роздруковки автор проставляє свій підпис, а на першій сторінці також зазначає дату подання статті до друку.

4. Стаття, у якій виявлено запозичення з матеріалів інших авторів без посилання на джерело, не повертається на доопрацювання та не публікується, а її автор може подати до редколегії інший матеріал.

У разі повторного виявлення запозичень, редакція залишає за собою право не брати у подальшому до друку матеріали даного автора.

5. Статті друкуються у співавторстві не більше двох авторів.

6. Правила цитування:

- всі цитати мають закінчуватися посиланнями на джерела;
- посилання на підручники є небажаним;
- посилання на власні публікації допускається лише в разі нагальної потреби;
- вторинне цитування не дозволяється;
- якщо в огляді літератури або далі по тексту йде посилання на прізвище вченого – його публікація має бути в загальному списку літератури після статті.

7. За наявності трьох і більше граматичних помилок на сторінці, текст до публікації не приймається.

8. Редколегія організовує внутрішнє (обов'язкове) та зовнішнє (за необхідності) рецензування статей. Редакція інформує автора про результат розгляду, надсилаючи йому електронною поштою висновок.

Якщо автор не згоден із зауваженнями рецензента, він має обґрунтувати це письмово. Редколегія залишає за собою право відхилити статтю, якщо автор безпідставно залишає без уваги побажання рецензента.

Структура статті

1. Індекс УДК.

2. **Відомості про автора українською, російською та англійською мовами**, що містять такі дані (без скорочень та аббревіатур): прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада із зазначенням структурного підрозділу та назви установи за основним місцем роботи автора. Наприклад: *Єсипенко Роман Миколайович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри суспільних наук Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.*

3. **Контактна інформація**: номер телефону, електронна пошта.

4. **Назва статті українською, російською та англійською мовами.**

5. **Анотації та ключові слова** наводяться трьома мовами (українською, російською, англійською) обсягом **не більше 300 слів (не більше 2300 друкованих знаків з пробілами)**. Анотація наводиться **одним абзацом**, з вирівнюванням по ширині; анотація надається згідно з вимогами наукометричних баз як **структурований реферат**, і повинна містити такі виділені елементи: **мета роботи, методологія, наукова новизна, висновки, ключові слова**. Анотація російською мовою та англійською мовою є перекладом україномовного варіанту, обсягом **не більше 300 слів (не більше 2300 друкованих знаків з пробілами)**.

"Після кожної анотації наводять ключові слова відповідною мовою. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів (загальною кількістю не меншою трьох і не більшою десяти) повинна відбивати поза контекстом основний зміст наукової праці. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок, через кому" (*Пономаренко Л. А. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. – К., 2010*).

Наприклад:

Цугорка О. П.

Закарпатська школа живопису: основні етапи становлення

Мета роботи – на основі врахування мистецьких завдань та суспільно-історичних чинників визначити основні етапи становлення та розвитку Закарпатської школи живопису. **Методологія** дослідження ґрунтується на застосуванні історичного, культурологічного, мистецтвознавчого та біографічного підходів, що дало змогу проаналізувати основні творчі засади провідних закарпатських художників, їх роль у формуванні окремого художнього напрямку, а також з'ясувати їх внесок у розвиток традицій образотворчого мистецтва України з урахуванням сучасних тенденцій. Така міждисциплінарна методологія водночас дала змогу виявити основні хронологічні та ціннісно-сміслові константи становлення Закарпатської школи живопису. **Наукова новизна** полягає у концептуалізації уявлень про основні ціннісно-сміслові чинники і віхи становлення Закарпатської школи живопису, що значно розширює уявлення про традиції та актуальність її здобутків для сучасного мистецтва, особливо в руслі посилення інтересу до класичного живопису. **Висновки.** Закарпатська школа живопису – це окремішній напрям українського класичного живопису, що водночас співвідноситься з найвідомішими світовими мистецькими трендами. Не останню роль у цьому відіграли неоднозначні культурно-історичні та ідеолого-політичні реалії, в умовах яких відбувалося становлення та розвиток школи, зокрема формування мистецьких констант талановитих українських художників на західноєвропейських традиціях.

Ключові слова: Закарпатська школа живопису, А. Ерделі, Й. Бакшай, Публічна школа малювання, Товариство діячів образотворчих мистецтв Підкарпатської Русі, Ужгородське художньо-промислове училище, Закарпатський художній інститут, Закарпатська академія мистецтв.

6. Вимоги до основного тексту. Текст статті повинен містити:

– "постановку проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

– аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;

– формулювання цілей статті (постановка завдання);

– виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

– висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку" (Витяг з Постанови Президії ВАК України від 15.01.2003 р. № 7-05/1).

7. Вищезазначені структурні елементи статті необхідно виділити з абзацу напівжирним шрифтом, а саме так: **Актуальність теми дослідження. Аналіз досліджень і публікацій. Мета дослідження. Виклад основного матеріалу. Наукова новизна. Висновки.**

Наведені будь-які статистичні дані мають бути підкріплені посиланням на джерела.

8. **Список використаних джерел** оформлюється згідно з вимогами ДСТУ ГОСТ 8302:2015 "Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання". Джерела наводяться мовою оригіналу в алфавітному порядку.

В списку має бути не менше 7-8 посилань на джерела, бажана наявність іноземних джерел; рекомендовано посилання на іноземні журнали з високим індексом цитованості або базову монографію в даній галузі.

Скорочення оформлюються відповідно ДСТУ 3582:2013 "Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила";

9. **References** (література латиницею) наводиться повністю окремим блоком, повторюючи список літератури, наданий національною мовою, незалежно від того, є в ньому іноземні джерела чи немає. Якщо в списку є посилання на іноземні публікації, вони повністю повторюються у списку, наведеному у латиниці.

Список References оформлюється згідно стандарту **APA (American Psychological Association (APA) Style)**. Рекомендовано користуватись системами автоматичної транслітерації:

- для транслітерації українського тексту латиницею слід застосовувати Постанову Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 55 (<http://translit.kh.ua/#passport>);
- для транслітерації російського тексту латиницею – систему Департаменту США (http://shub123.ucoz.ru/Sistema_transliterazii.html).

Оформити цитування відповідно до стилю APA можна на сайті онлайнного автоматичного формування посилань:

<http://www.bibme.org/citation-guide/apa/book>

Зразок детального оформлення транслітерованого латиницею списку використаних джерел див. на сайті академії:

http://nakkkim.edu.ua/images/vidannya/%D0%9E%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_References.pdf

Технічне оформлення

1. Обсяг – до 13 сторінок (20000 друкованих знаків з пробілами), (включно з анотаціями, таблицями, графіками та списком використаних джерел). Відгук або рецензія – до 3 сторінок.

2. Текст статті виконується у форматі Microsoft Word. **Параметри сторінки – формат A4; орієнтація – книжкова; поля – по 2 см; шрифт – Times New Roman; кегль – 14; міжрядковий інтервал – 1,5; абзацний відступ – 1,25 см.** Текст повинен бути вирівняний по ширині аркуша. Підписи до рисунків і таблиць набирати шрифтом Times New Roman 12.

Рисунки і таблиці розміщуються в тексті статті з вирівнюванням по центру сторінки, без обтікання текстом та не виходячи за поле набору. Рисунки і таблиці необхідно подавати в статті безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше. На кожену формулу, таблицю, рисунок, графік у тексті мають бути обов'язкові посилання.

3. Посилання оформлюються так: [8, 25], де 8 – порядковий номер джерела у списку, 25 – номер сторінки. Посилання на кілька джерел: [8, 25; 4, 67].

4. Лапки: "..."; подвійні лапки для оформлення цитати в цитаті: "...".

5. Зразок підпису під ілюстрацією: *В. Стерлігов. Крива проблема №1. 1970. Полотно, олія. 83×105. Державний музей історії. Санкт-Петербург.*

6. Таблиці і формули виконуються згідно з вимогами ДСТУ 3008-95.

7. Примітки оформлюються як виноска. Засоби Microsoft Word не використовуються. Знак виноска виконують надрядковою арабською цифрою безпосередньо після того слова, числа, символу, речення, до якого дають пояснення. Примітки розміщуються після основного тексту перед списком використаних джерел.

Приклад: У тексті:

Мета статті – простежити взаємозв'язок між філософською категорією Ніщо¹ та концепцією...

Після основного тексту перед списком використаних джерел:

Примітки:

¹ Написання Ніщо з великої літери використовується у тих випадках, коли мається на увазі відповідна філософська категорія, при акцентуванні її значущості та за бажанням самого автора. У наведених цитатах написання подано з урахуванням авторського правопису.

Наукове видання

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ
КЕРІВНИХ
КАДРІВ
КУЛЬТУРИ
І МИСТЕЦТВ

NATIONAL
ACADEMY OF
MANAGERIAL
STAFF OF
CULTURE
AND ARTS
HERALD

Щоквартальний науковий журнал
Quarterly Journal

2'2018

Редактор

Редагування англomовних статей,
анотацій і транслітерації

Комп'ютерна верстка

І. Ю. Вільчинська

*Л. В. Андерсон
А. В. Петренко*

С. І. Супруненко

Адреса редакції: 01015, м. Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 11, кім. 204; тел.: (044) 280-21-93,
e-mail: nauka@dakkim.edu.ua

Здано до набору 24.04.2018. Підп. до друку 24.04.2018. Формат 60x84 ¹/₈.
Папір офсетн. № 1. Друк офсетний. Умов. арк. 41,38. Облік.-вид. арк. 48,29. Наклад 300 прим.

Видавництво "Міленіум"

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників,
розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 535 від 19.07.2001 р.

м. Київ, вул. Фрунзе, 62–в, оф. 12
Тел./факс (044) 501–52–49
E-mail: info@millennium.net.ua
www.millennium.net.ua